

У рукама носе исто наоружање као и остатак француске војске. Заклели су се да ће под заставом те земље војевати битке било где у свету. С истом наменом и задацима, на папиру делују као и било која друга јединица. Ипак, само један поглед на њих довољан је да схватите колико су другачији. Њихова расна, национална и верска шароликост кресе Француску већ готово два века, а суров дрил заслужан је што је појам легионар постао синоним за врхунску војну обученост. Момке, војнике и подофицире 150 различитих националности, који су спремни да положе свој живот за Републику, предводи француски официрски кадар, међу којима је тек сваки десети странац.

По угледу на плаћеничке легије старог Рима и Отоманске империје, француски краљ Луј Филип Орлеански основао је Легију давне 1831. године, како би ојачао своје трупе и смањио губитке „француског меса“ на бојном пољу. Од тада, па све до данас, младићи жељни изазова и авантуре или у бегу од претходног живота, често на ивици закона, одлучују се да одбаце своју прошлост и да се у униформи легионара боре под француском заставом. У знак захвалности за оданост и верну службу Републици, после петогодишњег уговора Француска легионарима даје своје држављанство. Само прави „спартанци“, ментално и физички најјачи, који у легионарском строју успеју да сачувају живу главу двадесет година, осим држављанства добијају и више него заслужену пензију.

Ширај или умри

Паклени пут

Услови за пријем у ред Легије странаца (Légion étrangère), једне од најелитнијих јединица не само Француске већ и целог света, од давнина су једноставни и јасни. Легија спада у ред малобројних јединица које још увек нису спремне да своје капије отворе за жене. Старосно доба припадника је од 18 до 40 година. Младићи, жељни изазова и доказивања, осим једног валидног идентификационог документа, у Француску треба да понесу „само“ врхунску физичку и менталну снагу.

Свако ко реши да одбаци свој претходни живот и замени га легионарским, сам сноси трошкове пута до једног од 16 регрутних центара широм Француске. Током две недеље, колико траје опсервација, кандидати пролазе

основне тестове и испитивања, од чега су медицински прегледи најригорознији. Они са слабијим видом, равним стопалима, проблемима с кичмом или зглобовима могу да искористе пут у Француску једино за туристички обилазак, јер прву препреку на путу до ле-

гионарске униформе – стручан лекарски тим – неће проћи.

Тек сваки осми, који „преживи“ исцрпне медицинске и психолошке тестове којима се оцењује спремност, мотивисаност и способност, креће у главни центар за војну обуку Каstell-

ХРОНОЛОГИЈА БОРБЕНИХ АКТИВНОСТИ

1914 – Први светски рат у Француској
1939–1945 – Други светски рат у Норвешкој, Либији, Тунису, Италији и Немачкој
1945 – почетак рата у Индокини
1954 – повратак у Алжир и учествовање све до 1962. године
1962. до данас – Џибути, Мадагаскар, Тахити
1969–1970 – операције у Чаду
1978 – операције у Заиру
Данас – ангажовање у мировним мисијама широм света

наудари, 50 километара од Тулуза. Под будним оком инструктора, прекаљених легионара, новајлије током четири месеца померају границе издржљивости и снаге сопственог тела. Врхунска обука, која је по стручности, али и суровости, у рангу с обукама специјалних јединица елитних војски, припрема легионаре за сваку могућу и немогућу ситуацију на ратишту. У екстремним временским условима млади легионари уче се руковању различитим оружјем и преживљавању у природи, уз покретачки мото јединице: „Зној при обуци спречава крв на терену”.

Свакодневна тестирања снаге и издржљивости (марширање од 8 километара с руксаком тежине 12 килограма, које се мора завршити за један сат, трчање више од 2.800 метара за мање од 12 минута, пењање уз конопац снагом руку, без употребе ногу, трчање с врећом песка од 40 килограма...) спремају их за завршни тест – три дана у Гвајани, сами и препуштени на милост и немилост џунгле. Током боравка у Кастелнаудари легионари пролазе школу интеграције и француског језика, које их оспособљавају за нормално функционисање у мултинационалној и мултикултуралној средини.

Они који заврше обуку и задовоље високе критеријуме стају у легионарски строј свечаношћу на којој задужују војничке капе – беле кепије и рецитују легионарски Кодекс части – заклетву солидарности и пожртвованости. Нови легионари потписују петогодишњи уговор и добијају потпуно нови идентитет – ново име, презиме, име родитеља, датум и место рођења. За њих почиње живот испочетка, ослобођен веза с прошлошћу и уз нову породицу – Легију.

Други део обуке легионари наставаљају у јединицама у које су распоредени. Традиционално највеће интересовање влада за падобранске јединице, у чије редове стају легионари с оствареним најбољим резултатима на основној војничкој обуци. Током петонедељне обуке за једну од две падобранске јединице новајлије имају барем шест скокова, после чега добијају „крила” – падобранску значку. Током петогодишњег службовања сваки легионар дужан је да одради најмање један „командо” специјалистички курс, који траје три недеље и одржава се у неколико центара у Француској. У зависности од потреба јединице, али и афинитета појединца, легионарима су на располагању обука у верењу, постављање замки и експлозива, ручне технике борбе, методе борби у градским подручјима, веслање, пливање у мору без прслука с борбеним ранцем...

Дезертери и пензионери

Малобројни кандидати који успеју да се изборе за своје место у легионарском строју након потписивања петогодишњег уговора ратују под француском заставом. Током периода обавезне службе легионар прима плату, која зависи од његовог чина, јединице у којој службује и учешћа у борбама. Најниже су нешто мање од 1.000 евра месечно, док они прекаљенији борци, који су део Легије више година, месечно примају и неколико пута више. Плата се исплаћује у кешу, „на руке”, јер легионарима није дозвољено да имају текући или банковни рачун. Уколико неки од њих, пак, на томе инсистира, рачун за њега отвара јединица и она га одржава. Сваки легионар има право на

годишњи одмор, који у првој години траје 15 дана, а са сваком годином службе тај број се повећава до невероватних 45 дана у последњој години уговора. Ипак, док су на одмору, њима је забрањено напуштање територије Француске и у обавези су да се у одређено време јављају у јединицу.

Као и свака друга војничка јединица, Легија има проблем с дезертерством, које је у њеним редовима много израженије него у било којој јединици у свету. Сваке године се око 100 припадника самовољно удаљи из те елитне јединице, што је за Легију, која броји око 6.900 људи, много. Они који се одлуче да живот посвете легионарској униформи и Француској и у „спартанским” редовима успеју да сачувају живу главу двадесет година стичу право на, и више него заслужену, доживотну пензију и здравствено осигурање. Они којима је један уговор сасвим довољан да припитоме свој авантуристички дух као знак захвалности од Републике добијају држављанство.

Већина држава нема јасно дефинисане ставове о пријављивању својих држављана у Легију странаца, односно индиректно то допушта. Ипак, неке земље јасно су рекле не Легији странаца и дефинисале казне за оне који се усуде да се оглуше о закон. Тако, на пример, Словачка предвиђа осмогодишњу законску казну за легионаре, док је у Швајцарској за тај прекршај предвиђена новчана или затворска казна. Томе је можда допринела лоша репутација која већ дуже време прати легионаре. Наиме, током готово двовековног постојања Легија је забележила један нимало славан период, током ког су се у њене редове „увукли” криминалци. Бежећи од злогласне прошлости, они су успевали да нађу уточиште у Легији, која је од кандидата очекивала само савршено здравље и физичку спремност, али не и „чисту” биографију. Данас је ситуација много боља јер прошлост потенцијалних новајлија „пречешљава” француска обавештајна служба, тако да они који се терете за убиства, отмице, силовања или угрожавања живота недужних могу само да маштају о легионарској униформи. Сваки добровољац, уз нови идентитет који му обезбеђује Легија, постаје нова особа уз Carte d'identité militaire (такозвану војну личну карту).

СРБИ У УНИФОРМИ ЛЕГИОНАРА

Француска Легија странаца одувек је привлачила велики број људи с политички и ратно трусног Балкана. Авантуристи, жељни доказивања, заљубљеници у војску или бегунци од закона, потражили су своју другу шансу међу легионарима. Неки од њих нису прошли ригорозне тестове и сурову обуку. Неки су после петогодишњег уговора окачили униформу „о клин” и срећу потражили на другом месту. Ипак, неки од наших сународника остали су запамћени као вансеријски легионари и њихова имена уписана су у Музеју легије странаца у Марсеју. Краљ Петар I Карађорђевић је после завршене француске војне академије Сен-Сир од 1870. године био легионар и учествовао у многим борбама. Осим њега, у Легији странаца по добром памте и солунца Николу Којића, а недавно и Суботичанина Горана Фрањковића, који је изгубио живот у мисији у Авганистану, носећи управо легионарску униформу.

Посао ратника носи одређени ризик. Често учешће у борбеним дејствима многима од њих оставља ране и ожиљке као успомену на одређено ангажовање. Неке од њих, међутим, трајно онеспособи за даљу војну службу или, у екстремним случајевима, самосталан живот. Управо из таквих разлога Легија управља одређеним бројем специјализованих установа које доживотно брину о легионарима који су дали свој, никако занемарљив, допринос Легији и Француској.

Седам ватрених репова

Иако је интегрални део француске војске, Легија странаца од најранијих дана настоји да се истакне као другачија и јединствена, не само у Француској већ и у целом свету. Своју посебност јединица показује униформом, песмама и корачницама, које изводе на парадама и државним церемонијама. Када носе маскирну униформу, легионари на главама имају зелене беретке, док им је свечана униформа бела с карактеристичним кепи шапкама, од којих су беле (Képi Blanc) резервисане за војнике, док су подофицирима намењене црне (Képi noir). Као и остатак француске војске, ознаке носе на десној страни униформе.

Грб Легије је граната са седам ватрених репова. Боје легије су црвена, која означава крв и зелена, која означава земљу, а преузете су од швајцарске гарде која је некад била у служби француског краља. Кад се јединица налази на задатку троугласта застава окрене се наопако, тако да се зелена боја налази доле, а црвена изнад, што значи да је крв на земљи. Иако је званични мото ове јединице „Легија је наша домовина“, међу самим легионарима далеко је познатија „Марширај или умри“, која много боље приказује њихову свакодневицу и ратну стварност. Њихова је химна песма Le Boudin, која се пева само приликом марширања или у ставу „мирно“.

Они су јединствени и по марширању јер се крећу с 88 корака у минути, што је мање у односу на остатак француске војске, али и свих других војски света, које се крећу 120 корака у минути. Њихов „успорени марш“ представља својеврстан омаж алжирским ратовима, током којих је Легија

БОРБА ДО ПОСЛЕДЊЕГ ЧОВЕКА

Краљ Луј Филип Орлеански основао је Легију странаца 10. марта 1831. године. Чинили су је мушкарци од 18 до 40 година, а први задатак био им је освајање Алжира. Ипак, најпознатија легионарска битка збила се 32 године касније, на хаџијенди Камероне, у близини града Публа, када су 62 легионара, предвођена тројицом официра, пружила целодневни отпор далеко бројнијој мексичкој пешадији и коњици. Иако исцрпљени целодневним окршајем и сведени на свега петорицу преживелих, легионари се заклињу на борбу до краја. Једина два преживела легионара потписују капитулацију, под условом да задрже оружје и побрину се за мртве. Од тада назив ове битке, симбол борбе до последњег човека, поносно носи свака легионарска застава. У част на ту, за легионаре историјску битку, 30. април сваке године слави се као велики празник и то је једини дан у години када је посетиоцима дозвољено да прођу капију њихове касарне и, бар за трен, завире у легионарски свет.

и формирана. Услед специфичних услова пешчаног терена, чак ни виспрени легионари нису били кадри да се брже крећу. У славу на та давна времена они су до данас успели да очувају само њима својствен темпо у марширању. Управо је то основни разлог зашто на дан националног празника Француске, 14. јула, на параді Champs-Élysées, подешелон легионара маршира на зачељу, али уз највеће овације публике. Њима најсимпатичнији буду пионири са својим традиционално дугим брковима и кожним прегачама, који уместо пушака о рамену носе секире.

Два века сурове војничке традиције сваке године привлачи све већи број заинтересованих, најчешће из политички трусних или ратом захваћених подручја. Момцима жељним изазова, као и новог почетка, пет година ратовања је одговарајућа цена за нови идентитет и француско држављанство. Свесно стављајући живот на коцку, „модерни спартанци“ сваки даном у легионарској униформи ближи су пасошу земље која им отвара могућности о којима у својој земљи могу само да маштају. ■

Мирјана КРСТОВИЋ